

Regionální a sociální rozvoj

Cíle studia ve studijním programu

Cílem doktorského studijního programu Regionální a sociální rozvoj je prostřednictvím vzdělávání v pokročilých oblastech odpovídajícího vědění v ekonomických oborech (70 %) a v sociologie (30 %) a soudobých metod vědeckého výzkumu v těchto oborech připravovat vysoce kvalitní odborníky ve sféře udržitelného regionálního rozvoje a rozvoje venkova, včetně sociálních aspektů tohoto rozvoje. Cílem je tak zajistit pro tyto studenty vzdělávání v rámci interdisciplinárního přístupu, které je bude vést k umění provádět samostatný a vysoce odborný sociálně vědní výzkum opřený o nejnovější teoretické poznatky z oblasti ekonomických oborů a širěji i ze sociálních věd (sociologie) a tomto základě formulovat potřebná praktická a politická doporučení především z pohledu socioekonomické a sociokulturní dimenze rozvojových aktivit v lokálním, národním i globálním kontextu.

Profil absolventa studijního programu

Absolvent umí především v ekonomickém ale i v sociálním pilíři udržitelnosti aplikovat nejnovější teoretické poznatky z oblasti ekonomických oborů (70%) a částečně i sociologie (30%) rámované interdisciplinární podstatou udržitelného regionálního a rurálního rozvoje. K tomu si osvojil soudobý teoretický diskurs, nejnovější aparát výsledků výzkumu a související diskusi v národních a mezinárodních souvislostech v oblastech spojených se sociokulturním a socioekonomickým kontextem rozvoje regionů a venkova.

Absolvent vládne inovativními metodickými postupy, které umí aplikovat v pokročilých typech samostatného či týmového sociálně-vědního výzkumu, jehož výsledky umí publikovat nejen ve formě výzkumných zpráv, ale i publikací uváděných ve světově renomovaných databázích (Web of Science, Scopus).

Absolvent má zkušenosti s tvůrčí činností v mezinárodním prostředí a ovládá nezbytný jazyk a schopnosti s tímto odborným jazykem nakládat v akademické a aplikační sféře.

Absolvent je kompetentní formulovat praktická doporučení a opatření založená a podpořená empirickými daty z výzkumu.

Absolventi nacházejí uplatnění v akademické a výzkumné sféře, kde vedou jak pedagogickou činnost, tak i vlastní činnost výzkumnou. Další sférou uplatnění jsou orgány státní a veřejné správy, kde působí jako odborníci schopní provádět samostatný výzkum poskytující údaje nezbytné pro formování praktických opatření a pro přípravu různých dokumentů (strategie, plány), které jsou potřebné z hlediska rozvoje regionů a venkova. Takto mohou působit i v nevládních organizacích a v místních akčních skupinách podílejících se na komunitně vedeném místním rozvoji a tak působit v oblasti sociálního a územního rozvoje. V neposlední řadě nacházejí uplatnění i v mezinárodních rozvojových organizacích a agenturách (např. FAO OSN).

Typické pozice absolventů:

Samostatný výzkumný pracovník v oblasti regionálního rozvoje nebo rozvoje venkova

Vědecký pracovník v oblasti rozvoje regionů a venkova

Samostatný odborný pracovník v orgánech veřejné správy zabývajících se regionálním rozvojem nebo rozvoje venkova

Studijní povinnosti

Studijní povinnosti studenta DSP Regionální a sociální rozvoj vycházejí z vnitřního předpisu ČZU v Praze „Studijní a zkušební řád pro studium v doktorských studijních programech České zemědělské univerzity v Praze ze dne 11. července 2018“ (dále „SZŘ“) a směrnice rektora č. 2/2018 „Kreditní systém doktorských studijních programů ČZU“ (dále „Kreditový systém“), která ohodnocuje studijní povinnosti studentů v DSP kredity dle systému ECTS. Odkazy na tyto dokumenty v české i anglické verzi jsou uvedeny výše.

Studium probíhá na základě schváleného individuálního studijního plánu (ISP). ISP musí být sestaven tak, aby obsahoval všechny níže uvedené studijní povinnosti a aby student jejich splněním získal minimálně 240 kreditů. Dále jsou uvedeny povinné a volitelné studijní povinnosti a jejich doporučené zařazení do jednotlivých let studia. Ohodnocení jednotlivých studijních povinností kredity je uvedeno v Kreditovém systému.

Metodika disertační práce

Studenti odevzdávají metodiku disertační práce po schválení školitelem do 12 měsíců od zahájení studia. Metodika je oponovaná a obsahuje především výzkumný záměr disertační práce, viz další studijní povinnosti.

Academic writing

Povinný předmět, který bude vyučován v 1. ročníku studia, jehož cílem je zvýšit schopnost studenta používat anglický jazyk na odborné či vědecké úrovni, neboť bude třeba pracovat s cizojazyčnou literaturou, absolvovat zahraniční stáže, komunikovat s partnery v zahraničí, tvořit výstupy a prezentovat výsledky své práce v angličtině, atd. Předmět bude vyučován formou kontaktních seminářů v anglickém jazyce. Výuku povede vyučující s jazykovou kompetencí na úrovni rodilého mluvčího, který realizuje vlastní vědeckovýzkumnou činnost a má zkušenost s publikováním v kvalitních vědeckých časopisech.

Metodologický seminář

Seminář zaměřený na metody vědecké práce, práci s informačními zdroji, etiku vědecké práce, prezentaci výsledků vědeckovýzkumné činnosti a jejich hodnocení, získávání zdrojů pro realizaci výzkumu a další klíčová témata, která studentovi umožní přejít z magisterské úrovně studia na úroveň doktorskou. Seminář je zařazen do 1. ročníku studia a absolvent získá potřebné znalosti pro tvorbu metodiky disertační práce.

Povinné odborné předměty

Student DSP „Regionální a sociální rozvoj“ absolvuje zpravidla v prvním nebo druhém roce studia povinné předměty, které tvoří základní teoretický blok nazvaný „Současné teoretické a metodologické školy, směry a paradigmaty v regionálním rozvoji a rozvoji venkova“, „Jedná se o tyto předměty:

Contemporary Theoretical Issues in Regional and Rural Development

Propojení sociologických a ekonomických teorií s praxí pokročilých metod výzkumu v oblasti regionálního a rurálního rozvoje

Volitelné odborné předměty

Studenti si rovněž volí, v závislosti na profilu jejich disertační práce a v závislosti na získaných ECTS kreditech maximálně 4 předměty z nabídky volitelných předmětů, které jsou zaměřené na nejnovější poznatky v určité oblasti spojené se socioekonomickou a sociokulturní dimenzí regionálního rozvoje nebo rozvoje venkova. Tato volba probíhá v bloku předmětů „Socioekonomický a sociokulturní kontext regionálního/rurálního rozvoje a jeho praktické implikace“. Studenti DSP Regionální a sociální rozvoj tak mohou absolvovat maximálně 4 povinné volitelné předměty, které si volí především z následující nabídky (po schválení oborovou radou se může jednat i o jiné předměty, především z jiných fakult ČZU, jiných vysokých škol v ČR nebo v zahraničí):

Pokročilé kvantitativní metody ve výzkumu v sociálních vědách

Rozvojová studia v sociálně antropologické perspektivě

Soudobé manažerské teorie v aplikaci k regionálnímu rozvoji a rozvoji venkova

Nové trendy hospodářských politik v projekci na venkov a regiony

Modely řešení konfliktních situací v územních samosprávních celcích

Regionální souvislosti globální ekonomiky

Sociální sítě, aktéři a instituce v regionálním rozvoji a rozvoji venkova

Transition theory on innovations and its projection in rural and regional development

Řízení udržitelného rozvoje prostřednictvím současného řízení projektů

Po souhlasu školitele a schválení oborovou radou může student absolvovat i jiný volitelný předmět z nabídky akreditovaných DSP ČZU nebo jiné vysokoškolské instituce v České republice nabízející doktorské studijní programy nebo v zahraničí.

Úspěšné absolvování povinných i volitelných předmětů je podmíněno vytvořením alespoň jednoho z následujících výstupů:

- a) Vědecký článek připravený k publikaci
- b) Kritická analýza publikované práce renomovaného autora v daném oboru
- c) Přehledová studie vybrané vědecké oblasti
- d) Nová aplikace vybraného vědeckého postupu

Výše uvedené výstupy slouží jako podklad pro odbornou rozpravu, která bude v rámci zkoušky vedena. Student vykoná zkoušku na základě úspěchu v odborné rozpravě.

Teze disertační práce

Studenti mají za povinnost vypracovat jako podklad pro státní doktorskou zkoušku teze disertační práce, které obsahují zejména literární rešerši v oblasti, jež je náplní disertační práce, a představují i vlastní obsah připravované disertační práce. Teze jsou oponované, rozprava k tezím je součástí státní doktorské zkoušky.

Státní doktorská zkouška

V souladu se SZŘ se státní doktorská zkouška v DSP Regionální a sociální rozvoj skládá ze tří částí:

- odborné rozpravy k předloženým oponovaným tezím disertační práce a problematice řešené v disertační práci;

- rozpravy k vybranému okruhu základního teoretického bloku *Současné teoretické a metodologické školy, směry a paradigmaty v regionálním rozvoji a rozvoji venkova*, který zahrnuje témata

- *Vybrané ekonomické a manažerské teorie v udržitelném rozvoji regionů a venkova*
- *Vybrané sociologické teorie a jejich propojení s ekonomickými aspekty rozvoje venkova a regionů*
- *Reflexe metod ve výzkumu v regionálním rozvoji (od bitvy o metodu v ekonomii po současnou polyfonii výzkumných metod)*

- rozpravy k vybranému okruhu předmětů profilujícího základu, které jsou náplní profilujícího bloku *Socioekonomický a sociokulturní kontext regionálního/rurálního rozvoje a jeho praktické implikace*, který zahrnuje témata

- *Proměny přístupů k řízení v regionálním rozvoji a rozvoji venkova*
- *Různé druhy kapitálu a jejich uplatnění v regionálním rozvoji*
- *Sociálně antropologické aspekty rozvoje regionů a venkova*
- *Inovace a inovační potenciály regionů*
- *Sociokulturní a socioekonomické souvislosti zemědělství, jídla a potravin a aplikace pro rozvoj venkova a regionů*
- *Globalizace a lokalizace a dopady na rozvoj regionů*

Okruhy k rozpravě v rámci obou předmětů a jejich aktualizaci schvaluje oborová rada DSP.

Obhajoba disertační práce

Ve čtvrtém roce studia se studenti věnují především dokončení disertační práce. Jejich povinností je podat úplnou žádost o obhajobu disertační práce tak, aby byla práce obhájena během standardní doby studia.

Požadavky na tvůrčí činnost

Tvůrčí činnost studentů je nezastupitelná a je každoročně hodnocena školitelem, vedoucím katedry a oborovou radou při pravidelných atestacích studentů. Minimální požadavky na tvůrčí činnost studentů v DSP Regionální a sociální rozvoj jsou:

1) Dle SZŘ student DSP musí být prvním autorem alespoň jedné publikace uveřejněné nebo přijaté k uveřejnění v časopise z databáze Web of Knowledge s přiděleným nenulovým Impact factor indexem (dále jen „IF“) v roce vydání publikace nebo v časopise databáze SCOPUS s přiděleným nenulovým Scientific Journal Ranking indexem (dále jen se „SJR“) v roce vydání publikace. Bez splnění tohoto požadavku není studentovi umožněno obhajovat disertační práci.

2) Dle SZŘ student DSP musí alespoň jedenkrát ročně prezentovat výsledky své práce na uznávaném odborném fóru, vědecké konferenci, symposiu nebo semináři. Splnění této povinnosti potvrzuje školitel a je rovněž předmětem hodnocení oborovou radou v rámci každoročních atestací.

Nad rámec těchto minimálních požadavků student může zahrnout do svého ISP další tvůrčí aktivity (vlastní výzkumná činnost financovaná z výzkumných grantů, příprava dalších publikací pro časopisy uvedené ve WoS nebo SCOPUS, účast na mezinárodních konferencích atd.). Je povinností studenta participovat minimálně na grantech interních grantových agentur ČZU a podílet se na tvůrčích činnostech svého školitele, čímž bude získávat nezbytné tvůrčí dovednosti.

Výše uvedené aktivity jsou součástí ISP a hodnoceny kredity dle Kreditového systému (příprava grantů a jejich řešení se hodnotí nepřímo, prostřednictvím vytvořených publikací).

Požadavky na absolvování stáží

Individuální studijní plán musí dle SZŘ obsahovat studijní zahraniční pobyt/pobyty v celkové době trvání minimálně jeden měsíc. Doporučené zařazení této aktivity je do druhého nebo třetího roku studia. Všechny studijní pobyty jsou po schválení školitelem a vedoucím katedry evidovány v univerzitním informačním systému ČZU a ohodnoceny počtem kreditů dle Kreditového systému.

Dle SZŘ může být splnění této povinnosti nahrazeno aktivní účastí studenta na řešení mezinárodního výzkumného projektu s výsledky publikovanými nebo prezentovanými v zahraničí. Splnění požadavku na absolvování stáží touto formou schvaluje kromě školitele a vedoucího katedry rovněž oborová rada. Po schválení oborovou radou student DSP obdrží počet kreditů dle Kreditového systému. Tento pobyt musí být evidován v univerzitním informačním systému ČZU.

Další studijní povinnosti

Obhajoba metodiky disertační práce

Během prvního roku studia každý student DSP Regionální a sociální rozvoj zpracovává Metodiku disertační práce. Metodika disertační práce obsahuje zejména výzkumný záměr disertační práce a student ji vypracovává s využitím poznatků z Metodologického semináře, absolvovaných předmětů, samostudia a konzultací se školitelem. Rámcovou osnovu metodiky disertační práce schvaluje oborová rada. Metodiku disertační práce student předkládá po schválení školitelem do jednoho roku od zahájení studia. Metodika je oponována jedním členem oborové rady a student DSP ji poté obhajuje před komisí, kterou stanovuje oborová rada. Úspěšné obhájení Metodiky disertační práce je nezbytnou podmínkou postupu do druhého roku studia.

Pedagogická praxe

Dle SZŘ je součástí studia v DSP Regionální a sociální rozvoj pedagogická praxe sloužící především k rozvinutí prezentačních zkušeností. Tato praxe probíhá zpravidla minimálně po dobu čtyř semestrů v rozsahu průměrně čtyř hodin týdně v jednom akademickém roce. Celkové zapojení studenta v prezenční formě studia ve výuce může přesáhnout šest hodin týdně pouze s jeho písemným souhlasem. Výjimky z této pedagogické praxe povoluje vedoucí školícího pracoviště po dohodě se školitelem.

